

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

ЛЮДИНА І ВЛАДА

Розробник:

Макарець Світлана,

к.іст.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава 2023 р.

Назва навчальної дисципліни	Людина і влада
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Макарець Світлана, к. іст. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 458 (навчальний корпус № 4) e-mail: svitlana.makarets@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/makarec-svitlana-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти та другий магістерський рівень вищої освіти (галузь знань 21 Ветеринарна медицина)
Спеціальність Освітня програма	Усі спеціальності
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з історії, правознавства

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання комплексних знань про політику як сферу самореалізації людини та задоволення людиною власних потреб; підготовка здобувачів вищої освіти до активної участі в політичному житті.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти цілісної наукової картини такого соціального феномена як влада; визначення місця і ролі людини як учасника суспільно-владних відносин; набуття навичок і вмінь політичної діяльності, наукового мислення у сфері політики, національної свідомості та інших елементів політичної культури; виховання політично грамотної особистості, яка здатна орієнтуватися в сучасних політичних явищах і подіях.

Компетентності:

- загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Результати навчання:

РН 9. Демонструвати уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними, правовими, етичними принципами та естетичними цінностями.

РН 16. Розуміти загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризувати туристичну галузь різних країн.

Програма та структура навчальної дисципліни
Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1. Феномен влади у суспільстві.	11	2	2	7
Тема 2. Людина політична. Основні параметри її діяльності.	11	2	2	7
Тема 3. Політична еліта й політична влада.	11	2	2	7
Тема 4. Феномен лідерства у суспільстві.	11	2	2	7
Тема 5. Політичні технології в житті сучасного суспільства.	12	2	2	8
Тема 6. Політичні конфлікти в суспільно-політичному житті.	12	2	2	8
Тема 7. Гендерні аспекти політики.	12	2	2	8
Тема 8. Політичні цінності. Політична свідомість і політична культура.	10	2	-	8
Усього годин	90	16	14	60

Оцінювання результатів навчання
Форми контролю результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)	Підготовка презентації	
РН 09	17	12	8	13	50
РН 16	18	12	8	12	50
Разом	35	24	16	25	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Самостійна робота		
			Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)	Підготовка презентації	
Тема 1. Феномен влади у суспільстві.	5		2		7
Тема 2. Людина політична. Основні параметри її діяльності.	5		2		7
Тема 3. Політична еліта й політична влада.	5		2		7
Тема 4. Феномен лідерства у суспільстві.	5		2		7
Тема 5. Політичні технології в житті сучасного суспільства.	5		2		7
Тема 6. Політичні конфлікти в суспільно-політичному житті.	5		2		7
Тема 7. Гендерні аспекти політики.	5		2		7

Тема 8. Політичні цінності. Політична свідомість і політична культура.			2		2
Розв'язування тестів		24			24
Самостійна робота (підготовка презентації)				25	25
Разом	35	24	16	25	100

**Шкала та критерії оцінювання
Опитування на семінарських заняттях**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу. Вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, робить відповідні висновки. Здатен самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати феномен влади і місце людини у системі владних відносин. Демонструє уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Вільно послуговується науковою термінологією, наводити аргументи на підтвердження власних думок, робити відповідні висновки. Здатен самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати феномен влади і місце людини у системі владних відносин. Демонструє уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо. Але при висвітленні питань і формулюванні висновків не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу, послуговується науковою термінологією. Робить спроби на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати феномен влади і місце людини у системі владних відносин. Демонструє уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо. Але при висвітленні питань і формулюванні висновків не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, виявляє фрагментарні знання окремих положень, що проблеми людини і влади, допускає істотні неточності та помилки.
2	Здобувач вищої освіти не володіє у достатньому обсязі навчальним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу. Окремі питання висвітлює поверхнево, майже не послуговуючись науковою термінологією. Робить спроби на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати феномен влади і місце людини у системі владних відносин, але виключно на рівні інтуїції, без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації. Демонструє уміння діяти

	соціально відповідально та громадсько свідомо.
1	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань і розуміння навчального матеріалу, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу. Знання основних положень фрагментарні. Окремі питання відтворює на рівні розпізнавання явищ, майже не послуговуючись науковою термінологією; допускає істотні фактичні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Не робить спроб на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати феномен влади і місце людини у системі владних відносин. Демонструє уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо.
0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу, та не в змозі його висвітлити; відповідь відсутня.

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-24	За кожен правильну відповідь 1 бал
19-24	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу: здобувач вищої освіти відмінно володіє базовим категорійно-понятійним апаратом; вміє аналізувати феномен влади і місце людини у системі владних відносин; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань.
13-18	Продемонстрований належний рівень володіння програмним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу: здобувач вищої освіти володіє базовим категорійно-понятійним апаратом; вміє аналізувати феномен влади і місце людини у системі владних відносин; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань.
7-11	Продемонстрований посередній рівень володіння програмним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу: здобувач вищої освіти володіє базовим категорійно-понятійним апаратом, але знання фрагментарні; виникають труднощі у застосуванні критичного мислення для вирішення поставлених завдань, а також в ході аналізу феномену влади і місця людини у системі владних відносин.
0-6	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом, що відображає зміст основних проблем владних відносин в історичній ретроспективі, місце людини в системі цих відносин, загальні та специфічні риси політичного розвитку України, Європи та світу: здобувач вищої освіти практично не володіє базовим категорійно-понятійним апаратом; не використовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань, не здатен аналізувати феномен влади і місце людини у системі владних відносин.

Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем, пов'язаних із владними відносинами, місцем людини в системі цих відносин, загальними та специфічними тенденціями політичного розвитку України, Європи та світу.
1	Завдання самостійної роботи з теми виконані не всі, або мають неточності чи незначні помилки з частковим демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти не застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем, пов'язаних із владними відносинами, місцем людини в системі цих відносин, загальними та специфічними тенденціями політичного розвитку України, Європи та світу.
0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Підготовка презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
20-25	Презентація виконана на високому рівні, відображає глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Заявлена тема розкрита повністю. Вдало використані порівняння й узагальнення для аналізу владних відносин, місця людини в системі цих відносин, загальних та специфічних рис політичного розвитку України, Європи та світу. Висловлене власне ставлення до проблеми. Презентація відображає альтернативні погляди на проблему на основі опанування здобувачем вищої освіти широкого кола джерел та здатність здобувача вищої освіти самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати феномен влади і місце людини у системі владних відносин. Здобувач вищої освіти позиціонує себе як людина, здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Презентація характеризується оригінальністю.
15-19	Презентація виконана добре, відображає належне розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Заявлена тема розкрита достатньо глибоко. Здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння понятійним апаратом з теми. Використані порівняння й узагальнення для аналізу владних відносин, місця людини в системі цих відносин, загальних та специфічних рис політичного розвитку України, Європи та світу. Зроблений аналіз (хоча і дещо обмежений) різних точок зору на проблему на основі опанування здобувачем вищої освіти широкого кола джерел. Феномен влади і місце людини у системі владних відносин оцінюються на основі сформованих ціннісних орієнтирів. Здобувач вищої освіти позиціонує себе як людина, здатна діяти соціально відповідально та громадсько свідомо. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Презентація характеризується оригінальністю.
10-14	Презентація виконана задовільно. Заявлена тема розкрита достатньо. Здобувач вищої освіти демонструє володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політології, хоча допускає незначні помилки при визначенні категорій та

	<p>поясненні теоретичного матеріалу. Порівняння й узагальнення для аналізу владних відносин, місця людини в системі цих відносин, загальних та специфічних рис політичного розвитку України, Європи та світу практично відсутні, презентація базується переважно на простій констатації фактів. Власна оцінка феномену влади і місця людини у системі владних відносин на основі сформованих ціннісних орієнтирів висловлюється, але не має належної аргументації. Включена інформація добута із різноманітних джерел, але здобувач вищої освіти не може їх порівнювати, а обмежується простим перерахунком. Структурна побудова презентації загалом правильна.</p>
5-9	<p>Презентація виконана задовільно. Присутнє лише часткове висвітлення теми. У здобувача вищої освіти виникають складності у використанні категорійно-понятійного апарату сучасної політології. Під час викладу матеріалу, що стосується владних відносин, місця людини в системі цих відносин, загальних та специфічних рис політичного розвитку України, Європи та світу, прослідковується непослідовність, структура роботи не продумана, часом алогічна, що свідчить про низький рівень розвитку критичного мислення. Включена інформація добута із незначної кількості джерел; здобувач вищої освіти не може їх порівнювати, а обмежується простим перерахунком. Власна оцінка феномену влади і місця людини у системі владних відносин на основі сформованих ціннісних орієнтирів висловлюється, але не має ніякої аргументації. Самостійні висновки відсутні. Проект містить переважно текстову інформацію.</p>
1-4	<p>Презентація виконана незадовільно. Виявлено недостатнє розуміння проблеми, тема не розкрита. Здобувач вищої освіти припускається серйозних помилок при використанні категорійно-понятійного апарату сучасної політології. Відсутній аналіз різних точок зору на проблему владних відносин, місця людини в системі цих відносин, загальних та специфічних рис політичного розвитку України, Європи та світу. Власна оцінка феномену влади і місця людини у системі владних відносин на основі сформованих ціннісних орієнтирів не висловлюється. Самостійні висновки відсутні. Проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим.</p>
0	Презентація відсутня.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на семінарських заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за семінарське заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: <http://surl.li/ebutb>

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема:

Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/cjelc>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики : навч. посіб. Київ : «Кондор», 2017. 226 с.
2. Жаровська І. М. Теорія влади : навч. посіб. Харків : Право, 2016. 240 с.
3. Політологія : навч. посіб. / М. П. Гетьманчук, П. М. Гетьманчук, У. В. Ільницька, Г. І. Луцишин, Р. Я. Пасічний, Я. Б. Турчин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 272 с.
4. Політологія: навч.-метод. посіб. (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ПП «Арал», 2018. 540 с.
5. Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці : навч. посіб. Дніпро. Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с.

Допоміжні

1. Богуш Д. Десять секретів політичних компаній : навч. посіб. Київ : Вид-во «Березовська», 2017. 168 с.
2. Бульбенюк С. С. Соціопсихологічна природа політичної влади : монографія. Київ : КНЕУ, 2013. 215 с.
3. Варій М. Й. Політико-психологічні передвиборні та виборчі технології. Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2003. 400 с.
4. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. Київ, 2015. 44 с.
5. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. Київ : Центр Разумкова, Вид-во «Заповіт», 2016. 244 с.
6. Гендерна рівність: міфи, факти та державна політика. Київ, 2020. 60 с.
7. Елітознавство : підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. Київ : НАДУ, 2013. 268 с.
8. Кочубей Л. О. Виборчі технології : навч. посіб. Київ : Укр. центр політ. менедж., 2008. 332 с.
9. Луцишин Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 200 с.
10. Особливості політичних конфліктів у сучасній Україні та світі : монографія / Г. П. Щедрова, І. А. Єремєєва, Д. В. Прошин, Р. М. Ключник, Н. М. Волвенко; за ред. Г. П. Щедрової. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 148 с.
11. Пірен М. Елітологія: підручник. Київ : Талком. 2014. 312 с.
12. Політичне лідерство : навч. посіб. / за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. Київ : НАДУ, 2013. 344 с.
13. Сучасна політична лексика : енциклопедичний словник-довідник / І. Я. Вдовичин; за наук. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. 396 с.
14. Mark Carl Rom, Masaki Hidaka, Rachel Bzostek Walker. Introduction to Political Science. Houston : Rice University ; Open Stax, 2022. 639 p.
15. Wiley J. Politics and the Concept of the Political Power. London: Routledge, 2016. 310 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
2. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>

4. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
5. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>
6. Сайт Українського жіночого фонду. URL: <https://uwf.org.ua/>
7. Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua/ua>
8. Офіційний сайт Центру політичного консалтингу. URL: <https://cpc.com.ua/>
9. Офіційний сайт Всеукраїнської асоціації політичних наук. URL: <https://polityka.jimdofree.com/>
10. Офіційний сайт Асоціації політичних психологів України. URL: <https://appu.com.ua/>